

Sygn. akt VII U 1707/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 stycznia 2018r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Stachurska

po rozpoznaniu w dniu 19 stycznia 2018r. w Warszawie na posiedzeniu niejawnym
sprawy W. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o emeryturę pomostową

na skutek odwołania W. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 24 października 2017r., znak: (...)

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

W. C. w dniu 20 listopada 2017r. odwołał się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 24 października 2017r., znak: (...), odmawiającej emerytury pomostowej.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony wskazał, że na dzień złożenia wniosku o emeryturę pomostową osiągnął wiek 60 lat oraz posiada okres składkowy i nieskładkowy wynoszący 31 lat, 1 miesiąc i 28 dni. Poza tym dostarczył organowi rentowemu umowę o pracę oraz świadectwa pracy z wyszczególnieniem stanowisk pracy, na których był zatrudniony. Wskazał również, że przy odbieraniu świadectw pracy nie zwrócił uwagi, że nie została w nich zawarta informacja o wykonywaniu pracy w warunkach szczególnych. W związku z powyższym zwrócił się do następców prawnych byłych pracodawców o wystawienie świadectw wykonywania pracy w szczególnych warunkach i świadectwa te powinny być uwzględnione przez organ rentowy. W związku z tym nie rozumie stanowiska organu rentowego, zgodnie z którym na dzień 1 stycznia 1999r. nie udowodnił wymaganego 15-letniego stażu pracy w warunkach szczególnych. Ponadto podkreślił, że nie został poinformowany o konieczności złożenia dokumentu potwierdzającego rozwiązanie umowy o pracę i nie przypuszczał, że jest on tak istotny dla przyznania mu prawa do wnioskowanego świadczenia (odwołanie z dnia 16 listopada 2017r., k. 2 – 2v a.s.)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., w trybie wskazanym w art. 148¹ § 1 k.p.c.

W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podniósł, że ubezpieczony po 31 grudnia 2008r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Nie spełnił więc warunku, o którym mowa w art. 4 pkt 6 ustawy o emeryturach pomostowych. Ponadto nie rozwiązał stosunku pracy i w związku z tym nie spełnił warunku, o którym mowa w art. 4

pkt 7 ustawy o emeryturach pomostowych. Natomiast odnośnie prawa do świadczenia z art. 49 w zw. z art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych, organ rentowy podkreślił, że poza nierozwiązaniem stosunku pracy ubezpieczony nie spełnia również warunku określonego w art. 49 pkt 3 ww. ustawy, bowiem w dniu 1 stycznia 2009r. nie miał wymaganego 15 - letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Nie udokumentował takich okresów zaświadczeniami, o których mowa w art. 51 ustawy o emeryturach pomostowych (odpowiedź na odwołanie z dnia 20 grudnia 2017r., k. 4 – 4v a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W. C., ur. dnia (...), od dnia 3 stycznia 2005r. jest zatrudniony w (...) w W. na stanowisku operatora urządzeń intrologatorskich, w pełnym wymiarze czasu pracy, ze średnim wynagrodzeniem w kwocie 2.139,44 zł brutto (zaświadczenie z dnia 10 stycznia 2018r., k. 10 a.s.).

Ubezpieczony w dniu 23 sierpnia 2017r. złożył do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wnioski o emeryturę pomostową wraz z informacją dotyczącą okresów składkowych i nieskładkowych (wnioski o emeryturę pomostową, k. 1 - 5 a.r.).

Na podstawie dowodów uzyskanych w wyniku przeprowadzonego postępowania organ rentowy przyjął za udowodnione okresy nieskładkowe w wymiarze 3 miesiące i 2 dni oraz okresy składkowe w wymiarze 30 lat, 10 miesięcy i 26 dni, tj. staż sumaryczny w wymiarze 31 lat, 1 miesiąca i 28 dni. Jednocześnie organ rentowy ustalił, że ubezpieczony nie udowodnił na dzień 1 stycznia 2009r. okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, wynoszącego co najmniej 15 lat oraz nie wykazał, by nastąpiło rozwiązanie stosunku pracy z pracodawcą (...). Zakład Ubezpieczeń Społecznych poinformował także, że do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach w myśl art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych nie zostały zaliczone okresy zatrudnienia:

- od 18 stycznia 1982r. do 30 września 1988r. w (...) S.A.,
- od 9 listopada 1978r. do 26 grudnia 1981r.,
- od 4 października 1988r. do 13 lutego 1990r. w (...) S.A.,
- od 3 września 1990r. do 30 listopada 1990r. w Politechnice (...),
- od 13 maja 1991r. do 30 czerwca 1992r.,
- od 28 września 1992r. do 25 lipca 1995r. w(...),

ponieważ pracodawcy nie potwierdzili, że w ww. okresach ubezpieczony wykonywał prace wymienione w załączniku nr 1 lub 2 ustawy o emeryturach pomostowych (decyzja z dnia 24 października 2017r., znak: (...), k. 23 a.r.). W. C. odwołał się od powyższej decyzji (odwołanie z dnia 16 listopada 2017r., k. 2 – 2v a.s.).

Wskazany stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, w tym w aktach rentowych, które zostały ocenione jako w pełni wiarygodne. Dokumenty były wiarygodne, korespondowały ze sobą oraz tworzyły spójny stan faktyczny. Strony nie kwestionowały ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem okoliczności wynikające z tych dokumentów, należało uznać za mogące stanowić podstawę ustaleń faktycznych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie W. C. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 24 października 2017r., znak: (...), nie zasługiwało o na uwzględnienie.

Na wstępie należy wskazać, że zgodnie z art. 148¹ § 1 kodeksu postępowania cywilnego (Dz.U. z 2018r., poz. 155 t.j., dalej: k.p.c.) sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany uznał powództwo lub gdy

po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, w tym również po wniesieniu zarzutów lub sprzeciwu od nakazu zapłaty albo sprzeciwu od wyroku zaocznego, sąd uzna - mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych - że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne.

Analizując w rozpatrywanej sprawie treść dokumentów, a także przepisy ustawy o emeryturach pomostowych, Sąd uznał, że nie zachodziła potrzeba prowadzenia postępowania dowodowego w szerszym zakresie, a także z tej przyczyny oraz z uwagi na jasne stanowiska stron, nie było konieczności wyznaczenia rozprawy. Rozpoznanie sprawy nastąpiło więc na posiedzeniu niejawnym.

Prawo do emerytury pomostowej, o którą ubiegał się W. C., oraz przesłanki konieczne do spełnienia określają przepisy ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2008r. Nr 237 poz. 1656). Ustawa ta ma charakter przejściowy, ograniczając prawo do uzyskania świadczenia dla osób urodzonych po dniu 31 stycznia 1948r., które prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze rozpoczęły z dniem 1 stycznia 1999r. Celem tej ustawy jest ograniczenie kręgu uprawnionych do emerytury z powodu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze do mniejszej liczby sytuacji uzasadnionych rzeczywistą koniecznością przejścia na emeryturę przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w których oczekiwania osób, które rozpoczęły wykonywanie takiej pracy na starych zasadach, na wcześniejsze przejście na emeryturę, powinny zostać zaspokojone (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2012r., II UK 164/11, OSNP 2013, nr 5-6, poz. 62 i z dnia 4 września 2012r., I UK 164/12, LEX nr 1284720).

Wskazany cel ustawy o emeryturach pomostowych realizują przepisy określające warunki nabycia prawa do przewidzianego w niej świadczenia, w tym art. 4 i art. 49. W myśl pierwszego z nich, prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1. urodził się po dniu 31 grudnia 1948r.;
2. ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
3. osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
4. ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
5. przed dniem 1 stycznia 1999r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
6. po dniu 31 grudnia 2008r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
7. nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Z kolei art. 49 przewiduje, że prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

1. po dniu 31 grudnia 2008r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
2. spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;
3. w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2 okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Przesłanki wymienione w cytowanych przepisach muszą być spełnione łącznie. Oznacza to, że brak choćby jednego z tych warunków powoduje niemożność nabycia uprawnień emerytalnych, na co zwrócił uwagę m.in. Sąd Apelacyjny

we Wrocławiu w wyroku z dnia 26 kwietnia 2012r. (sygn. akt III AUa 252/12) oraz Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 18 lipca 2013r. (sygn. akt III AUa 1664/12).

W rozpatrywanej sprawie bezsporne było, że W. C. na dzień złożenia wniosku o emeryturę pomostową, jak również w dacie wyrokowania, wciąż pozostawał w zatrudnieniu w (...) w W., co potwierdza przedstawione przez niego zaświadczenie z dnia 10 stycznia 2018r. (k. 10 a.s.) oraz treść pisma procesowego z dnia 10 stycznia 2018r. (k. 9 a.s.). W związku z tym nie została spełniona przesłanka z art. 4 pkt 7 oraz z art. 49 w związku z art. 4 pkt 7 ustawy o emeryturach pomostowych.

Wobec powyższego, niezależnie od spełnienia przez ubezpieczonego innych warunków określonych w art. 4 bądź w art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych, pozytywne rozstrzygnięcie i dokonanie zmiany zaskarżonej decyzji nie było możliwe. Pozostawanie przez ubezpieczonego w stosunku pracy stanowi samodzielną i negatywną przesłankę niemożliwości przyznania mu prawa do emerytury pomostowej. Brak spełnienia tej przesłanki, niezależnie od tego, czy inne się ziściły, czyni niemożliwym uwzględnienie żądania w zakresie przyznania wnioskowanego świadczenia, a ponadto czyni bezcelowym badanie spornej kwestii związanej z okresami pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze. Postępowanie dowodowe dotyczące tej okoliczności było zatem bezprzedmiotowe, bowiem jak wskazał Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z dnia 24 lutego 2016r. (sygn. akt III AUa 476/15), brak spełnienia jednej przesłanki zwalnia sąd od rozpatrywania pozostałych warunków przysługiwania prawa do świadczenia, ponieważ w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych sąd orzeka o prawie do konkretnego świadczenia (w tym wypadku o prawie do emerytury pomostowej), a nie o poszczególnych przesłankach ich przysługiwania. To oznacza, że sąd oddala odwołanie w przypadku niespełnienia chociażby jednego warunku przyznania świadczenia i nie bada, czy inne warunki zostały spełnione.

Podobne stanowisko wyraził również Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 6 grudnia 2013r. (sygn. akt III AUa 524/13), w którym jednoznacznie wskazał, że sąd ubezpieczeń rozpoznający odwołanie od decyzji organu rentowego odmawiającej prawa do świadczenia rozstrzyga o prawie do konkretnego świadczenia, nie zaś o poszczególnych elementach składających się na to świadczenie. W sytuacji zatem, gdy ubezpieczony nie spełnia jednej przesłanki, brak jest podstaw do badania pozostałych przesłanek warunkujących prawo do emerytury.

Podsumowując, skoro W. C. nadal pozostaje w stosunku pracy, który nie został rozwiązany, bezprzedmiotowe są rozważania w przedmiocie charakteru pracy wykonywanej po dniu 31 grudnia 2008r., jak i przed 1 stycznia 2009r. Niezależnie bowiem od dokonanej w tym zakresie oceny, zaskarżona decyzja jako oparta na niespornym ustaleniu wskazującym na nierozwiązanie stosunku pracy, jest uzasadniona. W uzupełnieniu należy dodać, że postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń ma charakter rozpoznawczy i kontrolny. Pierwsza właściwość skupia uwagę na samodzielnej ocenie przesłanek warunkujących prawo do świadczenia, druga koncentruje się na ocenie zasadności rozstrzygnięcia dokonanego przez organ rentowy. Ustalenie przez sąd, że ubezpieczony nie spełnia jednego z kumulatywnych warunków uzasadniających przyznanie emerytury, zwalnia go od badania pozostałych. W tym wypadku funkcja kontrolna postępowania ma charakter dominujący, co oznacza, że sąd nie ma obowiązku realizować powinności rozpoznawczych, gdyż te w ostatecznym rozrachunku nie doprowadzą i tak do przyznania ubezpieczonemu świadczenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2014r., sygn. akt I UK 7/14; LEX nr 1511381).

Odnosząc się do argumentacji ubezpieczonego zaprezentowanej w piśmie procesowym z dnia 10 stycznia 2018r. oraz we wniosku z dnia 29 stycznia 2018r., Sąd wskazuje, że brak wiedzy W. C. o konieczności rozwiązania stosunku pracy pozostaje bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Nawet jeśli ubezpieczony takiej wiedzy nie posiadał, to i tak Sąd rozstrzygając o prawie do emerytury pomostowej, opiera się na brzmieniu przepisów prawa, nie bada zaś jaki stan świadomości co do obowiązujących regulacji miał wnioskodawca. Podobnie została oceniona zapowiedź ubezpieczonego co do tego, że jeśli jedynym warunkiem, którego nie spełnił jest brak rozwiązania stosunku pracy, to stosunek pracy rozwiąże. W tym zakresie Sąd odwołując się do zaprezentowanej już argumentacji wskazuje, że nie miał obowiązku i nie badał, czy inne warunki z art. 4 bądź z art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych – poza kwestią

rozwiązania stosunku pracy - zostały spełnione. Będą one podlegały badaniu, jeśli nastąpi rozwiązanie stosunku pracy i ubezpieczony złoży nowy wniosek o emeryturę pomostową, a nie w kolejności odwrotnej, jaką sugeruje ubezpieczony.

Reasumując, według stanu na dzień wyrokowania, brak było podstaw do przyznania ubezpieczonemu emerytury pomostowej. Sąd Okręgowy ocenił zatem, że zaskarżona decyzja organu rentowego z dnia 24 października 2017r., znak: (...), odpowiada prawu i dlatego na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., odwołanie należało oddalić.

ZARZĄDZENIE

(...)